

ПОЛОЖЕННЯ
про конкурсний відбір проектів підручників
для 1-2 класів закладів загальної середньої освіти

I. Загальні положення

1. Це Положення розроблено відповідно до статей 4, 5, 6, 7, 12, 71 та 75 Закону України «Про освіту», статей 20, 21, частини шостої статті 26-1 Закону України «Про видавничу справу», розділу V Закону України «Про авторське право і суміжні права», статей 7 і 11 Закону України «Про забезпечення санітарного та епідеміологічного благополуччя населення», статті 21 Закону України «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків», статей 3, 22 Закону України «Про запобігання корупції», постанов Кабінету Міністрів України від 27 серпня 2010 року № 781 «Деякі питання забезпечення підручниками та навчальними посібниками студентів вищих навчальних закладів, учнів загальноосвітніх і професійно-технічних навчальних закладів та вихованців дошкільних навчальних закладів», від _____ «Про затвердження Державного стандарту початкової освіти», Державних санітарних норм і правил «Гігієнічні вимоги до друкованої продукції для дітей», затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України від 18 січня 2007 року № 13, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 30 січня 2007 року за № 77/13344.

2. Це Положення визначає порядок проведення конкурсного відбору проектів підручників для 1-2 класів (далі – Конкурс) закладів загальної середньої освіти (далі – ЗЗСО) з предметів вивчення згідно з переліком, який

затверджується наказом Міністерства освіти і науки України (далі – МОН) про проведення Конкурсу.

3. Конкурс проводиться окремо для проектів підручників для кожного класу ЗЗСО.

4. Конкурс проводиться у два етапи:

I етап – проведення науково-методичної, психолого-педагогічної, дизайнерської та антидискримінаційної експертиз проектів підручників (з іноземних мов та української мови для ЗЗСО з навчанням мовами національних меншин у комплекті з аудіосупроводом) та проектів обкладинок підручників (далі – підручників) для 1 класу ЗЗСО за їх електронними версіями.

II етап – вибір підручників ЗЗСО за фрагментами їхніх електронних версій.

5. Конкурс проводить МОН на засадах відкритості, прозорості, гласності.

Інформація щодо проведення Конкурсу оприлюднюється на офіційному веб-сайті МОН та веб-сайті Державної наукової установи «Інститут модернізації змісту освіти» (далі – ІМЗО).

6. У Конкурсі можуть брати участь фізичні та юридичні особи, які мають виключне авторське право на використання твору (далі – учасники Конкурсу) та які надали згоду передати на безоплатній основі МОН, ІМЗО (при укладанні договорів на видання підручників за рахунок коштів Державного бюджету України) право на розміщення підручників (з іноземних мов та української мови для ЗЗСО з навчанням мовами національних меншин у комплекті з аудіосупроводом) в електронному вигляді (у pdf-форматі) для безоплатного використання користувачами мережі Інтернет строком на п'ять років.

7. Один автор (авторський колектив) може подати на Конкурс не більше одного підручника з однієї назви підручників, у тому числі у співавторстві з іншими особами.

8. У цьому Положенні терміни вживаються в таких значеннях:

авторський оригінал – друкований авторський текст з візуальними матеріалами, розміщеними на відповідних сторінках тексту;

антидискримінаційна експертиза – це аналіз оригінал-макетів підручників стосовно наявності у текстових та позатекстових (ілюстрації, методичний апарат, апарат орієнтування) матеріалах оригінал-макета підручника виявів дискримінації за захищеними ознаками (раса, колір шкіри, політичні, релігійні та інші переконання, стать, вік, інвалідність, етнічне та соціальне походження, мова та ін.) у формі стереотипів, ксенофобії, ейджизму, андро- та етноцентризму, сексизму тощо та надання рекомендацій щодо їх усунення;

аудіосупровід – звуковий додаток на аудіодиску до підручника, який містить тексти уроків (пісні, скороговки, вірші, римовані рядочки, моделі для вимови голосних та приголосних букв), начитані в природному темпі носіями мови, що може бути використаний для навчання сприйняття мови на слух, для прослуховування паралельно з читанням тексту.

видавничий оригінал – комплект оригіналів усіх частин видання (тексту, візуальних матеріалів, розміщених на відповідних сторінках тексту), що пройшов редакційно-видавниче опрацювання;

дизайнерська експертиза – оцінювання оригінал-макета підручника з метою встановлення рівня його дизайнерських характеристик, з'ясування відповідності цих характеристик чинним вимогам і нормам, здатності синтезувати візуально-образну і текстову інформацію, яка дає можливість особливого, пізнавального, емоціонального і естетичного впливу на реципієнта, як найбільш продуктивний прийом навчання;

електронна версія оригінал-макета – електронна версія оригінал-макета майбутнього підручника у pdf-форматі;

науково-методична експертиза – експертиза відповідності обсягу, структури, способів викладу змісту підручника наданій учасником Конкурсу проекту освітньої програми, дидактичним принципам; рівня ефективності форм, методів і прийомів; рівня діяльнісної складової організації навчальної діяльності учнів, рівня самостійності учнів у навчальній діяльності; рівня інтерактивності матеріалу, дидактичних засобів мотивації навчальної діяльності, засобів контролю, самоконтролю, ефективності засобів, спрямованих на оволодіння учнями ключовими і предметними компетентностями тощо;

оригінал-макет – оригінал підручника, кожна сторінка якого тотожна відповідній сторінці майбутнього видання;

проект підручника – авторський, видавничий оригінал або оригінал-макет майбутнього підручника;

психолого-педагогічна експертиза – експертиза відповідності обсягу, змісту, структури оригінал-макета підручника віковим психологічним особливостям учнів (сприймання, пам'ять, мислення, мотивація), рівня реалізації дидактичного принципу доступності, розвивальних можливостей змісту і структури оригінал-макета підручника тощо;

репозитарій навчальних матеріалів (далі – Репозитарій) – ресурс, де зберігаються, накопичуються, систематизуються в електронному форматі продукти інтелектуальної власності наукового, освітнього й методичного призначення, забезпечується безоплатний доступ до них засобами інтернет-технологій, реєстрації експертів.

Терміни «реальний конфлікт інтересів», «потенційний конфлікт інтересів», «близькі особи» вживаються у значенні, наведеному Законом України «Про запобігання корупції».

9. З метою забезпечення проведення Конкурсу створюються комісії: Комісія шифрування та дешифрування конкурсних матеріалів (далі – Комісія ШДКМ), комісія з відбору експертів для здійснення експертизи електронних версій підручників (далі – Комісія з відбору експертів), конкурсні комісії Конкурсу (далі – Конкурсні комісії), Апеляційна комісія Конкурсу (далі – Апеляційна комісія).

Результати роботи кожної комісії оформлюються протоколом, який підписують голова, секретар та всі члени цієї комісії, присутні на засіданні. Голова та секретар підписують усі сторінки протоколу.

Засідання кожної комісії є правомочним, якщо у ньому брали участь не менше 2/3 від затвердженого складу Комісії.

Рішення кожної комісії вважається прийнятим, якщо за нього проголосувала більшість від затвердженого складу Комісії.

Організація роботи комісій покладається на голів та секретарів цих комісій.

10. Склад Комісії ШДКМ у кількості трьох осіб з числа працівників ІМЗО, які не залучені до роботи інших комісій і не є учасниками, експертами та особами, які не мають реальний чи потенційний конфлікт інтересів (далі – конфлікт інтересів), затверджується наказом МОН до оголошення Конкурсу.

Члени Комісії ШДКМ не мають права розголошувати інформацію про учасників та авторів зашифрованих підручників до завершення Конкурсу і підписують заяви про нерозголошення службової та конфіденційної інформації.

11. Склад Комісії з відбору експертів у кількості не менше семи осіб (непарна кількість), які не є учасниками, експертами та особами, які не мають конфлікту інтересів, затверджується наказом МОН до оголошення Конкурсу і оприлюднюється на офіційному веб-сайті МОН та веб-сайті ІМЗО після оголошення висновків Конкурсних комісій на I етапі Конкурсу.

Членами Комісії з відбору експертів можуть бути працівники МОН, ІМЗО, науково-педагогічні працівники закладів вищої та післядипломної педагогічної освіти, наукові працівники Національної академії наук України (далі – НАН України) та Національної академії педагогічних наук України (далі – НАПН України), методисти, вчителі, представники асоціацій та спілок учителів із відповідного предмета вивчення, представники громадських організацій.

Члени Комісії з відбору експертів не мають права розголошувати інформацію про склад експертів за кожним із зашифрованих підручників до завершення I етапу Конкурсу та до початку роботи комісії підписують заяви про нерозголошення службової та конфіденційної інформації.

12. Конкурсні комісії створюються відповідно до таких освітніх галузей: «Мовно-літературна освітня галузь» (створюються чотири окремі комісії:

«Українська мова і література»; «Мови і літератури відповідних корінних народів та національних меншин»; «Українська мова і література для здобувачів початкової освіти, які навчаються мовами національних меншин»; «Іншомовна освіта»), «Математична освітня галузь», «Мистецька освітня галузь».

Із залученням фахівців з освітніх галузей «Природнична освітня галузь», «Технологічна освітня галузь», «Соціальна і здоров'язбережувальна освітня галузь», «Інформатична освітня галузь», «Громадянська та історична освітня галузь» створюється конкурсна комісія «Інтегрований курс».

Склад Конкурсних комісій у кількості не менше семи фахівців (непарна кількість), які не є учасниками Конкурсу, членами Комісії з відбору експертів, Апеляційної комісії, експертами та особами, які мають конфлікт інтересів, затверджується наказом МОН до закінчення строку подання комплектів конкурсних матеріалів та оприлюднюється на офіційному веб-сайті МОН та веб-сайті ІМЗО протягом двох днів після завершення їх роботи на II етапі Конкурсу.

Голови Конкурсних комісій обираються з числа членів цих комісій на першому їх засіданні.

Секретарями Конкурсних комісій без права голосу є працівники ІМЗО.

13. Склад Апеляційної комісії у кількості не менше п'яти осіб (непарна кількість) затверджується наказом МОН до закінчення строку подання комплектів конкурсних матеріалів.

Голова Апеляційної комісії обирається на першому її засіданні.

Секретарем Апеляційної комісії є працівник ІМЗО.

Членами Апеляційної комісії не можуть бути працівники МОН, учасники, експерти, члени Комісії з відбору експертів, Конкурсних комісій та особи, які мають конфлікт інтересів з авторами, підручники яких подані на Конкурс.

Інформація про склад Апеляційної комісії оприлюднюється на офіційному веб-сайті МОН та веб-сайті ІМЗО протягом двох днів після завершення її роботи на II етапі Конкурсу.

14. Комісії здійснюють роботу у строки, визначені наказом МОН про проведення Конкурсу.

II. Підготовка та оголошення Конкурсу

1. Конкурс оголошується наказом МОН, що оприлюднюється на офіційному веб-сайті МОН та веб-сайті ІМЗО.

Оголошення має містити інформацію про мету Конкурсу, строки його проведення, перелік предметів вивчення та назв підручників, з яких оголошується Конкурс (із зазначенням відповідної іноземної мови, мови корінних народів та національних меншин), умови подання комплектів

конкурсних матеріалів та апеляцій, номери контактних телефонів, факсів, номер «гарячої телефонної лінії», електронні адреси установ, відповідальних за організацію та проведення Конкурсу.

2. МОН та ІМЗО для організованого проведення Конкурсу забезпечують: формування переліку предметів вивчення та назв підручників, з яких оголошується Конкурс;

формування пропозицій щодо складу Комісії з відбору експертів, Конкурсних комісій та Апеляційної комісії;

розроблення спільно з Національною академією педагогічних наук України (далі – НАПН України) та оприлюднення на веб-сайті ІМЗО інструктивно-методичних матеріалів для проведення експертами експертиз електронних версій підручників до початку здійснення експертиз;

організацію формування загального списку експертів, добровільно зареєстрованих у Репозитарії, для здійснення експертиз електронних версій підручників із відповідних назв;

розроблення та оприлюднення на офіційному веб-сайті МОН та веб-сайті ІМЗО інструктивно-методичних матеріалів для здійснення вибору ЗЗСО підручників за фрагментами їхніх електронних версій з кожної назви підручника та оформлення результатів вибору.

3. Для проведення Конкурсу ІМЗО забезпечує:

формування складу Комісії ШДКМ;

приймання, реєстрацію, перевірку технічної справності оптичного диска або флеш-пам'яті з електронною версією кожного з підручників та проекту освітньої програми;

шифрування та дешифрування комплектів конкурсних матеріалів;

належні умови роботи Комісії ШДКМ, Комісії з відбору експертів, Конкурсних і Апеляційної комісій;

оголошення висновків Конкурсних комісій;

оприлюднення на офіційному веб-сайті МОН та веб-сайті ІМЗО наказів МОН, інформації про кількість підручників, поданих на Конкурс із кожної назви підручника, вимоги доброчесності та відсторонення від здійснення експертиз, зразків оформлення комплектів конкурсних матеріалів, експертних висновків на підручники, протоколів Конкурсних і Апеляційної комісій, інструктивно-методичних матеріалів та інших документів стосовно проведення Конкурсу.

III. Вимоги до оформлення оригінал-макетів підручників

1. Назва оригінал-макета підручника повинна відповідати назві предмета вивчення, з якого оголошено Конкурс, і подаватися українською мовою (для ЗЗСО з навчанням українською мовою), двома мовами – українською та мовою

підручника (у підручниках з іноземних мов, мов корінних народів та національних меншин).

2. Проекти підручників мають бути виконані:
українською мовою (для ЗЗСО з навчанням українською мовою);
іноземними мовами, мовами корінних народів та національних меншин (з відповідних навчальних предметів для ЗЗСО з навчанням українською мовою, мовами корінних народів та національних меншин).

3. При поданні на Конкурс проекту підручника перша його половина обов'язково подається у вигляді оригінал-макета підручника, а далі – у вигляді авторського чи видавничого оригіналу або оригінал-макету.

Авторський або видавничий оригінал підручника мають бути виконані комп'ютерним набором на одному боці аркуша формату А4, основний текст кеглем не менше 14 пунктів, додатковий текст – не менше 12 пунктів через 1,15 інтервалу. Візуальні матеріали авторського чи видавничого оригіналу підручника, які відображають ескізи ілюстрацій, малюнків, схем, фото або опис зображувального ряду, мають бути розміщені на сторінках з відповідними текстами.

Оригінал-макет та проект обкладинки підручника мають бути виконані із дотриманням Державних санітарних норм і правил «Гігієнічні вимоги до друкованої продукції для дітей», затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України від 18 січня 2007 року № 13, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 30 січня 2007 року за № 77/13344.

4. Підручник подається на паперовому та електронному носіях. Електронна версія підручника має бути подана у pdf-форматі на оптичному диску або флеш-пам'яті.

Електронні версії підручників, видання яких передбачається у двох частинах, подаються в одному файлі.

Електронна версія підручника має відповідати його паперовій версії.

5. У підручниках з української мови може бути використаний лише оригінальний текст українською мовою.

6. У підручниках з української мови для здобувачів початкової освіти, які навчаються мовами національних меншин, обов'язково повинен бути словник.

7. У підручниках не зазначається інформація про автора (авторів), видавництво, а лише назва предмета вивчення та назва підручника.

IV. Порядок подання підручників на Конкурс

1. Для участі у Конкурсі учасник Конкурсу подає до ІМЗО комплект конкурсних матеріалів:

лист-клопотання, у якому, зокрема, надається згода передати на безоплатній основі МОН, ІМЗО право на розміщення підручників в електронному вигляді (у pdf-форматі) на веб-сайті видавця, офіційному веб-сайті МОН, веб-сайті ІМЗО для безоплатного використання користувачами мережі Інтернет строком на п'ять років;

один примірник проекту підручника, з якого оголошено Конкурс;

електронну версію проекту підручника, поданого на паперових носіях;

електронну версію аудіосупроводу (для підручників з іноземних мов та української мови для ЗЗСО з навчанням мовами національних меншин);

один примірник аудіосупроводу (для підручників з іноземних мов та української мови для ЗЗСО з навчанням мовами національних меншин) на паперових носіях, поданого на електронних носіях;

один примірник проекту обкладинки підручника;

електронну версію проекту обкладинки підручника, поданого на паперових носіях;

відомості про автора (авторів) (прізвище, ім'я, по батькові, місце роботи, посада, науковий ступінь, вчене звання (за наявності));

відомості про фізичну особу (прізвище, ім'я, по батькові, місце проживання, електронна адреса, місце роботи, посада, науковий ступінь, вчене звання (за наявності), номери контактних телефонів), яка має виключне майнове право на використання твору;

відомості про юридичну особу (повне найменування, місцезнаходження, контактні телефони, електронна адреса, прізвище, ім'я, по батькові керівника (керівників); копія документа про виключне майнове право на використання твору).

Обробка персональних даних учасників здійснюється з дотриманням вимог Закону України «Про захист персональних даних».

2. Комплекти конкурсних матеріалів, зазначених у пункті 1 цього розділу, надсилаються до ІМЗО кур'єрською поштою в закритому відправнику пакунку (папці) без зазначення зворотної адреси та будь-яких поміток, зображень, крім назви оригінал-макета підручника.

Уся інформація, крім підручника на паперовому носії та електронної версії підручника, має міститися в окремому закритому конверті. На конверті не повинно бути ніяких поміток.

Електронні версії підручника з іноземних мов та української мови для ЗЗСО з навчанням мовами національних меншин у комплекті з аудіосупроводом подаються на одному електронному носії.

3. Зразки оформлення комплектів конкурсних матеріалів оприлюднюються на офіційному веб-сайті МОН та веб-сайті ІМЗО за десять календарних днів до початку подання комплектів конкурсних матеріалів.

4. Комплекти конкурсних матеріалів надсилаються до ІМЗО, реєструються у день їх надходження і перевіряються із збереженням конфіденційності Комісією ШДКМ протягом трьох робочих днів із дня надходження.

5. Комплекти конкурсних матеріалів, які надійшли до ІМЗО з порушенням вимог, зазначених у пункті 7 розділу I, розділу III та пункті 1 цього розділу, повертаються учасникам Конкурсу протягом трьох робочих днів від дати їх надходження із зазначенням причин повернення у письмовій формі.

У разі виявлення технічної несправності оптичного диска або флеш-пам'яті з електронною версією підручника, Комісія ШДКМ в той самий день розкриває конверт з інформацією про учасника і повідомляє його про зазначений факт.

6. Комплекти конкурсних матеріалів, які відповідають вимогам, зазначеним у пункті 7 розділу I, розділі III та пункті 1 цього розділу, шифруються Комісією ШДКМ наступного дня після закінчення терміну їх перевірки.

7. Зашифровані комплекти конкурсних матеріалів, крім паперової та електронної версії підручника, зазначених у пункті 1 цього розділу, Комісією ШДКМ закладаються в сейф ІМЗО, опломбовуються і зберігаються в ньому до дня дешифрування.

8. Подані на Конкурс електронні версії підручників упродовж п'яти робочих днів з дня закінчення строку подання комплектів конкурсних матеріалів розміщуються в Репозитарії для проведення I етапу Конкурсу.

9. Інформація про кількість поданих на Конкурс підручників з кожної назви оприлюднюється на офіційному веб-сайті МОН та веб-сайті ІМЗО упродовж п'яти робочих днів із дня закінчення строку подання комплектів конкурсних матеріалів.

V. Проведення I етапу Конкурсу

1. Експертиза електронних версій підручників, поданих на Конкурс, здійснюється протягом строку, визначеного наказом МОН про проведення Конкурсу.

2. Експертами є фізичні особи, які здійснюють експертизу підручників і є відповідальними за достовірність і повноту аналізу, об'єктивність та обгрунтованість експертного висновку.

3. Експертами не можуть бути працівники МОН, ІМЗО та особи, які під час здійснення експертизи матимуть конфлікт інтересів, автори (співавтори) підручників, поданих на Конкурс, близькі особи зазначених категорій тощо, що може вплинути на об'єктивність або неупередженість прийняття рішень під час виконання наданих повноважень.

4. Загальні списки експертів для проведення експертизи електронних версій підручників із відповідних назв формуються до закінчення строку подання комплектів конкурсних матеріалів з експертів, які добровільно зареєструвалися в Репозитарії.

5. Експертами з науково-методичної та психолого-педагогічної експертизи можуть бути науково-педагогічні працівники закладів вищої та післядипломної педагогічної освіти, наукові працівники НАН України та НАПН України, методисти, вчителі, представники асоціацій та спілок вчителів із відповідного предмета вивчення, психологи, представники профільних громадських об'єднань.

Експерти з науково-методичної та психолого-педагогічної експертизи повинні мати відповідну фахову освіту та бути обізнаними з науково-методичними та психолого-педагогічними вимогами щодо викладання предметів вивчення у ЗЗСО, з яких передбачається проведення експертизи підручників та відповідати таким вимогам:

науково-педагогічні працівники – працівники закладів вищої та післядипломної педагогічної освіти, які мають науковий ступінь доктора філософії або доктора наук і науковий або науково-педагогічний стаж роботи не менше п'яти років;

наукові працівники НАН України чи НАПН України – працівники установ НАН України чи НАПН України, які мають науковий ступінь доктора філософії або доктора наук і науковий або науково-педагогічний стаж роботи не менше п'яти років;

методисти – педагогічні працівники методичних кабінетів (науково-методичних центрів) районного, міського рівнів, методисти закладів післядипломної педагогічної освіти, які мають педагогічний стаж та стаж роботи методиста не менше п'яти років;

вчителі – вчителі вищої кваліфікаційної категорії, які працюють у початковій школі, мають почесне звання «заслужений вчитель України» або педагогічне звання «старший вчитель» чи «учитель-методист», зі стажем роботи на посаді вчителя не менше п'яти років. З мов та літератур національних меншин (болгарської, гагаузької, кримськотатарської,

молдовської, польської, російської, ромської, румунської, словацької, угорської, мови іврит) експертами можуть бути вчителі I кваліфікаційної категорії зі стажем роботи на посаді вчителя не менше п'яти років, а також представники методичних об'єднань, асоціацій та спілок вчителів;

психологи – працівники установ НАПН України, які мають науковий ступінь з психології і науковий або науково-педагогічний стаж роботи не менше п'яти років, та практичні психологи, які мають досвід роботи з учнями ЗЗСО не менше п'яти років.

6. Експертами з антидискримінаційної експертизи є фахівці, які для проведення цієї експертизи пройшли навчання та виявили бажання бути експертами і для цього зареєструвалися в Репозитарії.

Експертами з дизайнерської експертизи можуть бути дизайнери, які мають досвід роботи оформлення навчальної літератури не менше п'яти років та виявили бажання бути експертами.

7. Склад експертів для проведення експертиз електронних версій підручників із відповідних назв формується Комісією з відбору експертів до закінчення строку подання комплектів конкурсних матеріалів із загальних списків таких експертів.

Склад експертів для кожного підручника формується Комісією з відбору експертів методом жеребкування із числа експертів, зазначених у пункті 7 цього розділу, та затверджується наказом МОН до початку проведення експертиз і оприлюднюється на офіційному веб-сайті МОН та веб-сайті ІМЗО після оголошення висновків Конкурсних комісій на I етапі Конкурсу.

8. Експерти є відповідальними за нерозповсюдження об'єктів авторського права – підручників, які матимуть змогу переглядати чи завантажувати з Репозитарію.

Експертам забороняється використовувати свої службові повноваження або своє становище та пов'язані з цим можливості з метою одержання неправомірної вигоди для себе чи інших осіб.

Експерти мають повідомляти про наміри та факти здійснення корупційних правопорушень та отримання неправомірної вигоди усно на «гарячу телефонну лінію» МОН чи письмово на пошту адресу МОН або ІМЗО.

9. Експерти, які мають конфлікт інтересів з авторами або видавництвами, що подали на Конкурс проекти підручників, не пізніше наступного робочого дня з моменту, коли дізналися чи повинні була дізнатися про наявність у них конфлікту інтересів обов'язково письмово повідомляють Голову Комісії з відбору експертів.

У разі встановлення МОН або ІМЗО факту порушення експертом зазначених вимог чи доброчесності Комісія з відбору експертів відсторонює експерта від проведення експертизи та обирає нового експерта методом жеребкування. Інформація про такий факт оприлюднюється на веб-сайті ІМЗО з обґрунтуванням причини відсторонення.

10. Експерти, які не підписали зобов'язання щодо нерозголошення конфіденційної інформації, експертизу електронних версій підручників не здійснюють.

11. Експертиза кожного підручника здійснюється шістьма експертами: учителем, методистом, науковим (науково-педагогічним) працівником, психологом, дизайнером навчальної літератури та експертом з антидискримінаційної експертизи.

12. Учителі, методисти та наукові (науково-педагогічні) працівники здійснюють науково-методичну, психологи – психолого-педагогічну, дизайнери навчальної літератури – дизайнерську, експерти з антидискримінаційної експертизи – антидискримінаційну експертизу електронних версій підручників відповідно до інструктивно-методичних матеріалів для здійснення такого виду експертизи підручників.

13. Учителі, методисти, наукові (науково-педагогічні) працівники та психологи здійснюють експертизу не більше двох підручників, поданих на Конкурс із певної назви підручників.

Кожен з них може ознайомитися і порівняти підручник (підручники), експертизу якого він здійснював, з усіма іншими підручниками даної назви.

Експертний висновок має бути обґрунтованим, розгорнутим (з урахуванням всіх позитивних переваг і виявлених помилок та недоліків підручника). Обов'язковою складовою експертного висновку є оцінний лист. Бали, виставлені експертом в оцінному листі, мають узгоджуватися зі змістом його експертного висновку.

Експертний висновок, що не відповідає вищезазначеним вимогам, не враховується Конкурсною комісією. Обґрунтоване рішення Конкурсної комісії з цього питання має бути відображене у протоколі її засідання.

14. Кожен експерт з дизайнерської експертизи проводить експертизу не більше п'яти підручників відповідно до інструктивно-методичних матеріалів для проведення цієї експертизи.

Кожен експерт з антидискримінаційної експертизи проводить експертизу не більше десяти підручників відповідно до інструктивно-методичних матеріалів для проведення цієї експертизи.

Експерти з дизайнерської та антидискримінаційної експертизи письмово оформлюють результати проведеної ним експертизи у вигляді розгорнутого та обґрунтованого експертного висновку (без оцінного листа) із зазначенням конкретних зауважень, які мають бути враховані під час доопрацювання підручників, що друкуватимуться за кошти державного бюджету.

15. Експерти є відповідальними за достовірність і повноту експертного висновку, обґрунтованість рекомендацій відповідно до інструктивно-методичних матеріалів для проведення експертизи електронних версій підручників.

16. На всіх сторінках експертного висновку експерт ставить свій підпис, на останній сторінці – свій підпис та дату.

Експерти передають свої експертні висновки в паперовому та електронному вигляді (у pdf-форматі) до ІМЗО у строк, визначений наказом МОН про проведення Конкурсу.

17. Підручники, експертні висновки на них передаються ІМЗО головам Конкурсних комісій у день початку їх роботи.

18. Конкурсні комісії перевіряють правильність оформлення експертних висновків на підручники, узагальнюють результати експертизи з кожної назви підручника та приймають узагальнене рішення про доцільність надання грифа «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» підруникам, що за результатами науково-методичної та психолого-педагогічної експертизи сумарно отримали не менше шістдесят п'яти відсотків від максимально можливої кількості балів.

19. Рішення Конкурсних комісій оголошується головами або членами комісій наступного дня після ухвалення відповідних рішень із запрошенням учасників, експертів, представників ЗЗСО, громадськості, видавництв, засобів масової інформації.

Дешифрування комплектів конкурсних матеріалів здійснюється Комісією ШДКМ в день оголошення висновків Конкурсних комісій, і проводиться відкрито із запрошенням учасників, експертів, представників ЗЗСО громадськості, видавництв, засобів масової інформації.

20. Експертні висновки та протоколи Конкурсних комісій на I етапі Конкурсу оприлюднюються на офіційному веб-сайті МОН та веб-сайті ІМЗО протягом двох робочих днів з дня ухвалення Конкурсними комісіями відповідних рішень.

21. Учасники мають право подати апеляції не пізніше п'яти робочих днів із дня оприлюднення на веб-сайті ІМЗО протоколів рішень Конкурсних комісій.

22. Апеляції учасників розглядаються Апеляційною комісією наступного робочого дня після завершення строку подання апеляцій.

23. Апеляційна комісія розглядає апеляції учасників стосовно порушення порядку проведення Конкурсу та інформує ІМЗО протягом двох робочих днів після завершення її роботи про свою позицію щодо обґрунтованості апеляцій.

24. Рішення Апеляційної комісії оприлюднюються на офіційному веб-сайті МОН та веб-сайті ІМЗО протягом двох робочих днів із дня їх ухвалення.

25. Електронні версії підручників, яким за результатами розгляду апеляцій пропонується надати гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України», беруть участь у II етапі Конкурсу.

26. Усі підручники, експертні висновки на них разом із протоколами засідань Конкурсних комісій передаються їхніми головами до ІМЗО в день завершення їх роботи на I етапі, про що складаються відповідні акти приймання-передавання, які підписують голови Конкурсних комісій та директор ІМЗО.

VI. Проведення II етапу Конкурсу

1. Фрагменти електронних версій оригінал-макетів підручників (перші 60 сторінок), яким за результатами I етапу Конкурсу пропонується надати гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України», розміщуються на веб-сайтах учасників Конкурсу із зазначенням автора (авторів), доступ до яких здійснюється з Репозитарію.

Учасники передають до ІМЗО електронні посилання на фрагменти електронних версій оригінал-макетів підручників у строк, визначений наказом МОН про проведення Конкурсу.

У разі відсутності в учасників свого веб-сайта, вони у строк, визначений наказом МОН про проведення Конкурсу, передають фрагменти електронних версій оригінал-макетів підручників до ІМЗО для розміщення їх на веб-сайті ІМЗО.

2. Педагогічні працівники ЗЗСО у строк, визначений наказом МОН про проведення Конкурсу, ознайомлюються з фрагментами електронних версій оригінал-макетів підручників.

3. Безпосередній вибір підручників за їхніми електронними версіями з кожної назви підручника, який здійснюють вчителі ЗЗСО, схвалюється на засіданні педагогічної ради ЗЗСО. Протокол педагогічної ради, підписаний усіма членами педагогічного колективу, протягом двох робочих днів оприлюднюється на сайті ЗЗСО.

4. Будь-яка зміна вибору ЗЗСО не допускається. Факти зміни вибору ЗЗСО розглядаються на Колегії МОН під час обговорення питання про затвердження переліку підручників, що можуть друкуватися за кошти державного бюджету.

Остаточне рішення про включення або не включення кожного з таких підручників до списку підручників, що можуть друкуватися за кошти державного бюджету, приймається Колегією МОН. Кількість кожного з підручників має відповідати реальному вибору ЗЗСО.

5. Кожен педагогічний працівник ЗЗСО має право повідомити на «гарячу телефонну лінію» МОН чи письмово на поштову адресу МОН або ІМЗО про вплив або бажання третіх осіб вплинути на його волевиявлення щодо вибору підручників чи про факт зміни волевиявлення вчителів ЗЗСО, в якому він працює.

6. Кожен ЗЗСО у строк, визначений наказом МОН про проведення Конкурсу, і відповідно до інструктивно-методичних матеріалів для здійснення вибору ЗЗСО проектів підручників за фрагментами електронних версій їх оригінал-макетів з кожної назви підручника заповнюють спеціальну форму вибору електронних версій оригінал-макетів підручників.

Результати вибору проектів підручників за фрагментами електронних версій їх оригінал-макетів з кожної назви підручника (далі – результати вибору), здійснені ЗЗСО, на папері засвідчуються підписом керівника (заступника керівника) цього ЗЗСО та печаткою цього закладу.

Результати вибору, здійснені ЗЗСО, в електронному вигляді (pdf-формат) протягом двох робочих днів оприлюднюються на сайті ЗЗСО.

Кожен ЗЗСО у строк, визначений наказом МОН про проведення Конкурсу, передає результати вибору в паперовому та електронному вигляді (excel-формат) до органу управління освітою (далі – ОУО), якому він підпорядкований.

7. Кожен ОУО у строк, визначений наказом МОН про проведення Конкурсу, узагальнює результати вибору, здійснені підпорядкованими йому ЗЗСО.

Узагальнені результати вибору ОУО, на папері засвідчуються підписом керівника (заступника керівника) та печаткою цього ОУО.

Узагальнені результати вибору ОУО, в електронному вигляді (pdf-формат) протягом двох робочих днів оприлюднюються на сайті цього ОУО.

Кожен ОУО у строк, визначений наказом МОН про проведення Конкурсу, передає узагальнені результати вибору ОУО:

в паперовому та електронному вигляді (excel-формат) до Міністерства освіти і науки Автономної республіки Крим, відповідного департаменту (управління) освіти і науки обласних, Київської та Севастопольської міської державних адміністрацій (далі – ДО)

Кожен ОУО у строк, визначений наказом МОН про проведення Конкурсу, передає результати вибору ЗЗСО в електронному архівованому вигляді (zip-формат) до ІМЗО.

8. Кожен ДО у строк, визначений наказом МОН про проведення Конкурсу, узагальнює результати вибору ОУО, які йому підпорядковані.

Узагальнені результати вибору ДО на папері засвідчуються підписом керівника (заступника керівника) цього ДО та печаткою цього ДО.

Узагальнені результати вибору ДО в електронному вигляді (pdf-формат) протягом двох робочих днів оприлюднюються на сайті цього ДО.

Кожен ДО у строк, визначений наказом МОН про проведення Конкурсу, передає узагальнені результати вибору ДО на папері та в електронному вигляді (excel-формат) до ІМЗО.

9. Узагальнені результати вибору, які надійшли від ДО, передаються ІМЗО головам Конкурсних комісій у день початку їх роботи на II етапі Конкурсу.

10. Конкурсні комісії на II етапі Конкурсу: підсумовують узагальнені результати вибору, які надійшли від ДО; надають пропозиції щодо формування переліку підручників, які можуть друкуватися за кошти державного бюджету.

11. Узагальнені результати вибору, які надійшли від ДО, разом з протоколами засідань Конкурсних комісій передаються їхніми головами в день завершення їх роботи на II етапі до ІМЗО, про що складаються відповідні акти приймання-передавання, які підписують голови Конкурсних комісій та директор ІМЗО.

12. Оголошення висновків Конкурсних комісій здійснюється головами або членами Конкурсних комісій наступного дня після прийняття ними рішення і проводиться відкрито із запрошенням учасників, експертів, представників ЗЗСО, громадськості, видавництв, засобів масової інформації.

Протоколи засідань Конкурсних комісій у той же день оприлюднюються на офіційному веб-сайті МОН та веб-сайті ІМЗО.

13. Узагальнені результати вибору, які надійшли від ДО, оприлюднюються на офіційному веб-сайті МОН та веб-сайті ІМЗО протягом двох робочих днів після завершення роботи Конкурсних комісій на II етапі Конкурсу.

14. За наявності в експертних висновках (у тому числі дизайнерської та антидискримінаційної експертизи) на підручник, який пропонується включити до переліку підручників, які можуть друкуватися за кошти державного бюджету, зауважень і пропозицій щодо поліпшення його якості, учасник повинен обов'язково доопрацювати його і протягом десяти робочих днів після оголошення висновків Конкурсних комісій на II етапі Конкурсу передати доопрацьований варіант оригінал-макета підручника разом з відповіддю авторів на зауваження і пропозиції на паперових носіях до ІМЗО.

15. Учасники мають право подати апеляції не пізніше п'яти робочих днів з дня оголошення висновків Конкурсних комісій.

16. Апеляції учасників розглядаються Апеляційною комісією наступного робочого дня після завершення строку подання апеляцій.

17. Апеляційна комісія розглядає апеляції учасників стосовно порушення порядку проведення Конкурсу та інформує ІМЗО про свою позицію щодо обґрунтованості поданих апеляцій.

18. Рішення Апеляційної комісії оприлюднюється на офіційному веб-сайті МОН та веб-сайті ІМЗО протягом двох робочих днів після з дня його ухвалення.

VII. Підбиття підсумків Конкурсу

1. За результатами роботи Конкурсних та Апеляційної комісій на I та II етапах департамент загальної середньої та дошкільної освіти МОН спільно з ІМЗО готує матеріали для розгляду на колегії МОН.

2. Перелік підручників, які можуть друкуватися за кошти державного бюджету, розглядається колегією МОН згідно з доповідною запискою, підготовленою департаментом загальної середньої та дошкільної освіти МОН та ІМЗО за пропозиціями Конкурсних комісій та висновками Апеляційної комісії.

До зазначеного переліку з кожної назви підручника включаються підручники, які за результатами II етапу Конкурсу отримали узагальнений

результат вибору підручників із кожної назви підручників, що оформлені ЗЗСО в Репозитарії, більше сорока тисяч.

З кожної назви підручника до зазначеного переліку можуть також включатися підручники, які за результатами II етапу Конкурсу отримали на підставі підсумування узагальнених результатів вибору, які надійшли від ДО, результат вибору від двадцяти до сорока тисяч. Включення підручників до відповідного переліку здійснюється за умови надання видавництвом до ІМЗО гарантійного листа про фінансування (за рахунок власних обігових коштів або інших коштів, не заборонених законодавством) різниці між запропонованою видавництвом вартістю такого підручника і середньою вартістю підручника, що зазначена у паспорті бюджетної програми на відповідний рік.

Якщо жоден із підручників у межах відповідної назви підручників не отримав узагальненого результату вибору більше сорока тисяч, до зазначеного переліку включається один підручник із відповідної назви підручника, який отримав найкращий узагальнений результат вибору.

3. Результати Конкурсу розглядаються колегією МОН у строк не більше тридцяти календарних днів після подання відповідних матеріалів.

Рішення колегії МОН є підставою для прийняття таких наказів МОН:

«Про надання підручникам для закладів загальної середньої освіти грифа «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України»;

«Про затвердження переліку підручників для закладів загальної середньої освіти, що можуть друкуватися за кошти державного бюджету»;

«Про видання підручників для закладів загальної середньої освіти».

Накази оприлюднюються на офіційному веб-сайті МОН та веб-сайті ІМЗО у триденний строк після їх підписання.

4. У разі встановлення Апеляційною комісією порушення порядку проведення Конкурсу колегія МОН може прийняти рішення про невизнання результатів Конкурсу.

У цьому випадку МОН повторно проводить Конкурс із назв підручників, стосовно яких встановлено порушення порядку проведення Конкурсу.

5. Усі документи, що стосуються Конкурсу, зберігаються в ІМЗО протягом двох років після завершення Конкурсу.

6. Після затвердження переліку підручників, ЗЗСО у строк, визначений наказом МОН, ознайомлюються з переліком підручників, що друкуватимуться за рахунок коштів Державного бюджету України. У разі відсутності у зазначеному переліку вибраного підручника (підручників) ЗЗСО здійснюють повторний вибір із наявних у переліку з даної назви.

7. При виданні підручників за рахунок коштів Державного бюджету України видавництва, з якими укладено договори на їх видання, передають на безоплатній основі право на розміщення на офіційному веб-сайті МОН та веб-сайті ІМЗО електронних примірників підручників (з іноземних мов та української мови для ЗЗСО з навчанням мовами національних меншин у комплекті з аудіосупроводом) (у pdf-форматі) для безоплатного використання користувачами мережі Інтернет строком на п'ять років.

VIII. Фінансування Конкурсу

Витрати на проведення Конкурсу та здійснення експертизи електронних версій підручників здійснює МОН за рахунок коштів Державного бюджету України в межах асигнувань, передбачених МОН на зазначені цілі, а також коштів, отриманих з інших джерел, не заборонених законодавством.